

Õpetaja Laur ja tiiger

Mie vanaisade aegu kehas kool endas ühe väikese rahva uhkust, iseteadvust ja tulevikulootusi. Vahepealsetel aastatel püüdis ja mõnel määral suutiski kool oma väärtusi säilitada ning mitte manduda punavõimu lihtripatsiks.

Kuid isegi neid aegu meenutatakse mõnel pool praegu peaaegu nostalgiaga. Meie kooliga on hakanud viimastel aegadel juhtuma lugusid, mida ei mäletata Lutsu-aegadest peale.

Kuidas on lood nüüd? Väidetakse, et Maarjamaal olevat tuhandeid lapsi, kes üldse koolis ei käigi! Napi haridusega maapoisist võis vähemalt tubli sulane tulla, nüüd kipub mõni maakoht siin-seal lumpenite kasvulavaks muutuma. Ja peagi jõuavad need, kes koolis ei jõua või ei tahagi käia, linnadesse prükkarite armeed täiendama. Need on tõsised, kurvad ja kurjad tõigad ning ohustavad meie tulevikku vahest ehk rohkemgi kui välis- ja sisevaenlased.

Kas on veel abi, mis aitaks? Kas võib kool kaotatud positsiooni tagasi võita? Kui sellesse võimalusse kõvasti uskuda ja selle nimel kangesti pingutada, julgeb allakirjutanu loota, et siiski ehk veel võib. Miks ma nii arvata sõandan?

Minu ees laual on paks kollane raamat "Riigieelarve eelnõu 1998" ja õbluke oranž vihik "Tiigrihüpe". Riigieelarve eelnõu kolmekümneandast osast võime lugeda, et Tiigrihüppe sihtprogrammile on 1998. aastaks eraldatud 50 miljonit krooni. Tänavu oli see 33,41 miljonit, millest riistvara muretsemiseks kulutati 51,8, andmeside loomiseks 32,15 protsenti. Teadjamad väidavad, et selliseid maakondi, kus arvutid veel puuduvad, enam küll ei leia. Tiigrijalg on patsatanud ka ääremaile – INTERNET on Emmastelegi oma jälje jätta jõudnud.

Kas seekord saime tõesti mitte kala, vaid spinningu?! Näib nii.

Mis siis juhtuda võib, kui eesti külas ja vallas arvutiasjale tõesti suure hoole ja innuga kallale asutakse? Kas ei võiks mõne küla üht hakkajat meest ühel päeval vaevama hakata küsimus, mis ta oma eurostandardi järgi lõigatud laudade eest näiteks Itaalias saada võiks? Et äkki ei tasugi kõike Pärnu sadamas lähematele naabritele odavalt maha parseldada...? Ja võtab südame rindu, istub autosse ja sõidab sinna, kuhu kaua asja pole olnud – koolimajja. Miks? Kool olla hiljuti ju tarku masinaid saanud.

Kui tol mehel veab, võib ta käsi

ENN VETEMAA

kirjanik

päris hästi käia. Juba samal öhtul võib huviline mees targa abimehe juhtimise all internetist teada saada lauahinnad kus tahes maailma paigas. Ja kui huvi on, võib välja uurida, mis maksavad kuivatatud kukeseenad Viini turul... Igasugu asju.

Eks mõne mehega või koguni selline kentsakas

lugu aset leida, et arvutiõpetaja asemel õpetab teda internetis surfama tema enda poeg, kellest sihukest tarkust küll arvatagi ei osanud. Haridus on hea asi – märkad poega koolitada, ei pea sa teps mitte tangusoola pärast suuri kahjusid kandma...

Olen kindel, et samas paigas ja samal ajal sai endale juured võrratult tähtsam teave – nimelt see, et kooli ja õpetajate väärtus on palju suurem, kui sama mees seda ehk veel eelmisel päeval arvata oskas. Ning see teadmine hakkab hakkajamate külaelustajate väärtushinnanguis endale aina kindlamalt kanda kinnitama. Tuleb välja, et ka koolil on midagi müüa: arvutiaega ja arvutite kasutamiseks vajalikke teadmisi. Ja see on väärt kaup. Just nii võib kool saada taas maa soolaks. Ning arvutite jõudmisel ääremaile võib olla veelgi kaugemale ulatuvaid tagajärgi – selliseid, mida kohe raske ette ära arvatagi. Kui Kolga-Jaanis või Nuustakul maailma teabele ligi pääseb, kas on siis üldse mõtet pealinna hirmkallist firmapinda kaupleva minna?! Elad tippinfo keskel, hingad puhast õhku, peakohal laulab ööbik ja õunapuudki õitsevad mis mühis... See kõik kokku ongi just regionaalpoliitika! Eks!

Et õpetajate tähtsus arvutipargi olemasolu korral vähenema hakkaks, seda ei usu ma küll eladeski. Pedagoogidel tuleb üht-teist juurde õppida, kuid kokkuvõttes läheb nende töö kergemaks. Sest just õpetaja on see, kes – erinevalt arvutist – jääb ainukeseks, kes suudab õpilasele individuaalselt läheneda. Arvuti ei tüki meie hinge arendama. Ka parim arvuti pole õpetaja Lauri väärt... Teisalt – milliseid kunstiväljaandeid saab kunstiõpetaja näiteks oma õpilastele interneti abil tutvustada! Kui täna ei saa, siis tuleval aastal ikka.

Paljust on ses optimistlikus loos juttu tehtud, kuid tähtsamaist paraku veel mitte: õpilane ja arvuti – eks see ole just tähtsaim aspekt. Kas unustavad õppurid ükskordühe ära või hoopis irduvad maailmast ja pagavad virtuaalsesse tegelikkusse. Selline oht on tõesti olemas. Kuid neid küsimusi peaksid põhjalikult käsitlema juba asjatundjad.